



ÅFJORD  
KOMMUNE

# OVERORDNET BEREDSKAPSPLAN – administrativ del



## Innholdsfortegnelse

|                                                        |          |
|--------------------------------------------------------|----------|
| <b>1. Innledning .....</b>                             | <b>3</b> |
| <b>2. Fullmakter .....</b>                             | <b>3</b> |
| <b>3. Tilgjengelighet .....</b>                        | <b>4</b> |
| <b>4. Nivåer for krisehåndtering.....</b>              | <b>4</b> |
| <i>Nivå 1 Enhetsnivå.....</i>                          | <i>4</i> |
| <i>Nivå 2 Sektornivå .....</i>                         | <i>4</i> |
| <i>Nivå 3 Overordnet koordinering.....</i>             | <i>5</i> |
| <b>5. Beredskapsorganisasjonen .....</b>               | <b>5</b> |
| <i>Strategisk nivå: Kriseledelsen .....</i>            | <i>5</i> |
| <i>Operasjonelt nivå: krisestab .....</i>              | <i>6</i> |
| <i>Operasjonelt nivå: psykososialt kriseteam .....</i> | <i>6</i> |
| <b>6. Beredskapsprinsipper.....</b>                    | <b>6</b> |
| <b>7. De proaktive prinsippene .....</b>               | <b>7</b> |
| <b>8. Beredskapsverdiene .....</b>                     | <b>7</b> |
| <i>Mennesker (1).....</i>                              | <i>8</i> |
| <i>Ytre miljø (2) .....</i>                            | <i>8</i> |
| <i>Økonomiske verdier (3) .....</i>                    | <i>8</i> |
| <i>Tillit .....</i>                                    | <i>8</i> |
| <b>9. Øvelser .....</b>                                | <b>9</b> |
| <b>10. Planverk.....</b>                               | <b>9</b> |
| <b>11. Årshjul.....</b>                                | <b>9</b> |

## 1. Innledning

Åfjord kommune har et generelt og grunnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet. Det krever at vi jobber systematisk og helhetlig med forebygging og samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen og i samhandling med andre organer. Kommunen skal også være en pådriver overfor relevante aktører innenfor vårt geografiske område og i regionen. For å oppfylle oppgaven må kommunen samarbeide, forholde seg til og koordinere arbeid med ulike aktører, utføre risiko- og sårbarhetsanalyser, ha beredskapsplaner og øve på disse.

Overordnet beredskapsplan for Åfjord kommune består av en administrativ del og en operativ del.

- Administrativ del er offentlig tilgjengelig og publisert på kommunen sine nettsider.
- Operativ del av beredskapsplanverket er unntatt offentlighet med hjemmel i offentlighetsloven §24.

Planen er et hjelpemiddel ved ulykker og andre påkjenninger som går ut over det som regnes som normalrisiko og normalbelastning i fredstid. Den skal være en praktisk håndbok og et operativt verktøy som viser hva som må gjøres når noe uønsket skjer, hvem som skal utføre hva, hvordan det skal utføres og i hvilken rekkefølge.

Planen er ikke absolutt, og ved bruk skal man alltid vurdere den aktuelle situasjonen og tilpasse tiltakene deretter.

Beredskapssjefen skal i samarbeid med rådmannen og informasjonsmedarbeider følge opp at beredskapsplanene i kommunen blir ajourført. Revidering av planene skal skje en gang pr. år av ansvarlig for planene. ROS Åfjord og overordnet beredskapsplan skal behandles i kommunestyret minimum hvert fjerde år. Alle sektorer har plikt til å bidra med informasjon eller vurderinger innenfor sitt felt.

Alle ledere, fra rådmann til mellomledere har plikt til å gjøre seg kjent med innholdet i planverket og ha den tilgjengelig til enhver tid, samt påse gjennomgang på personalmøter.

## 2. Fullmakter

Når det er sannsynlig at en uønsket hendelse kan inntreffe innen kort tid, eller har inntrådt, har ordføreren fullmakt til å handle på kommunestyrets vegne. Fullmakten kan brukes for å iverksette relevante tiltak som ikke kan utsettes dersom intensjonen med beslutningen skal kunne gjennomføres. Dette for å kunne iverksette nødvendige tiltak for å begrense skade på liv og helse, miljø og materielle- og kulturelle verdier. Ved bruk av fullmakten skal det ordinære politiske systemet orienteres så raskt som praktisk mulig.

De ekstraordinære ressurser som må settes inn for å håndtere en uønsket hendelse, skal i utgangspunktet dekkes innenfor det berørte tjenesteområdets budsjett. Rådmannen er ved kommunestyrets godkjenning av budsjettet delegert fullmakt til omdisponeringer ved budsjettjusteringer innen gitte rammer og forutsetninger. Krever ressursinnsatsen større omdisponeringer enn rammene og forutsetningene for fullmaktene til direktørene tillater, må saken omgående bringes inn til rådmannen/beredskapsledelsen. Rådmannen avgjør om

saken kan løses innen budsjettfullmaktene og forutsetninger, eller om saken må behandles politisk.

Kommunelovens «Hasteparagraf»: Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.1992, § 13 om utvidet myndighet i hastesaker, kan brukes såfremt en utsettelse av tiltak vil medføre store problemer. I siste instans må ansvarlig leder gjennomføre nødvendige tiltak basert på nødrett hvis retningslinjene for øvrig ikke kan følges.

Åfjord Kommunestyre har vedtatt denne beredskapsplanen med fullmakter til kommunal kriseledelse (i fredstid).

I krisesituasjoner jfr. denne planens definisjon av krise har rådmann, personalsjef, en annen i rådmannens kriseledelse i prioritert rekkefølge som her nevnt følgende fullmakter:

1. Disponere inntil 2 millioner kroner.
2. Til nødvendig hjelp til kriserammede til forpleining m.m., skadebegrensning og nødvendige sikringstiltak for å verne liv, verdier og miljø, hjelp ved akutt behov for opprydding og utbedring av materielle skader og funksjonsforstyrrelser.
3. Omdisponere kommunalt personell og maskiner/redskaper til påtrengende hjelpetiltak, og utføring av andre nødvendige oppgaver som situasjonen krever.
4. Stanse midlertidig enkelte av kommunens virksomheter hvor dette er nødvendig for å omdirigere ressurser til redningstjeneste m.m.
5. Pålegge overtid- og ekstraarbeid utover arbeidsmiljølovens bestemmelser
6. Utøve nødvendig kommunal myndighet som situasjonen krever.

Rammebeløpet ovenfor i pkt. 1, kan overskrides av kriseledelsen ved påtrengende behov dersom det ikke er mulig å kalle sammen et vedtaksført kommunestyre.

Oversikt over forbruk av midler etter ovenstående fullmakter skal forelegges kommunestyret til godkjenning så raskt som mulig.

### 3. Tilgjengelighet

Beredskapsplanens administrative del skal ligge tilgjengelig elektronisk på Åfjord kommunes Ansattportal, fysisk tilgjengelig på beredskapsrom (møterom 17 på rådhuset) og i RAVYN, slik at den er lett tilgjengelig for kommunens ansatte.

Beredskapsplanens operative del unntas offentligheten og oppdateres deretter

### 4. Nivåer for krisehåndtering

#### Nivå 1 Enhetsnivå

Nivå 1 er en uønsket hendelse som kan håndteres innenfor rammene av daglig drift på enhetene. Med enhet menes det enkelte skole, barnehage, sykehjem m.m.

#### Nivå 2 Sektornivå

Nivå 2 er en uønsket hendelse som ikke kan håndteres av enhetens ressurser alene eller som berører flere enheter. Hele eller deler av kommunens kriseledelse settes for å bistå sektoren(e).

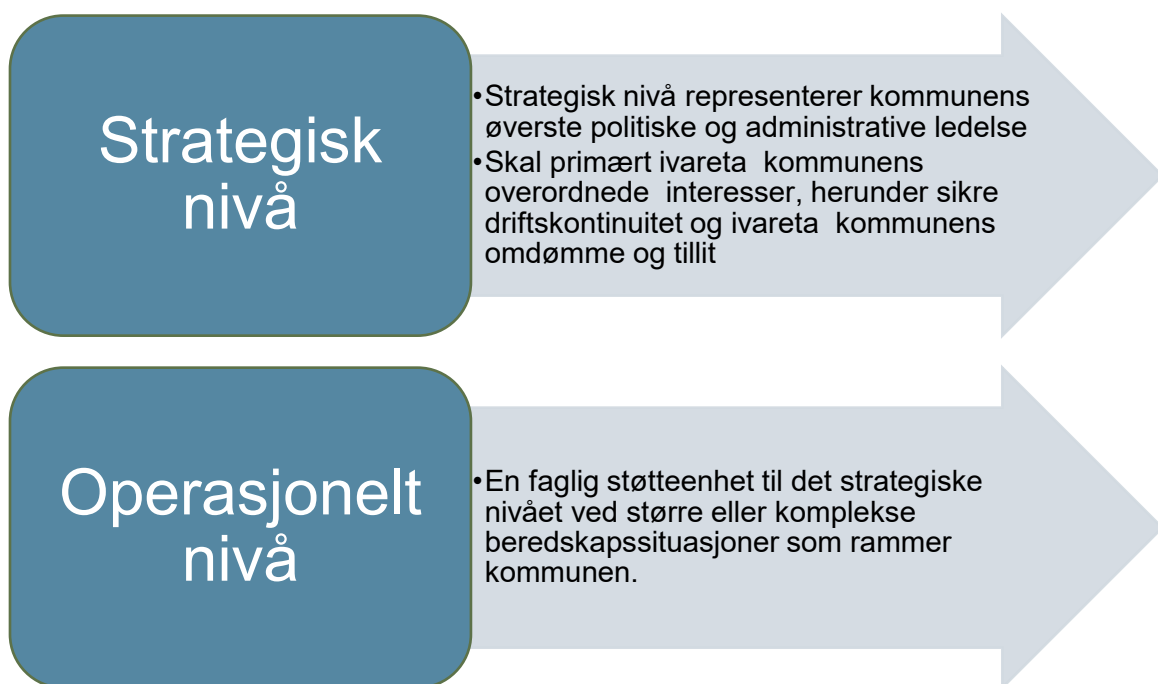
### Nivå 3 Overordnet koordinering

Nivå 3 er en uønsket hendelse som ikke kan håndteres av sektoren alene eller som berører flere sektorer i kommunen. Hele eller deler av kommunens kriseledelse settes.

## 5. Beredskapsorganisasjonen

Beredskapsorganisasjonen i Åfjord kommune skal være funksjonsavhengig og ikke personavhengig. Det vil si at den skal bestå av funksjoner som alltid er bemannet og tilgjengelig, og at den ikke er avhengig av at bestemte personer tilfeldig er til stede. Dette krever forsvarlig opplæring av alle personer som skal bekle de ulike funksjonene.

Beredskapsorganisasjonen i Åfjord kommune består av to nivåer som har ulike ansvarsområder og oppgaver.



### Strategisk nivå: Kriseledelsen

Åfjord kommunes politiske og administrative toppledelse er organisert på det strategiske nivå. Når den strategiske ledelsen mobiliserer, betegnes denne kriseledelsen.

Følgende funksjoner inngår i kriseledelsen:

| Funksjon        | Rolle                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Beredskapsleder | Leder av kriseledelsen. Beslutter mobilisering og demobilisering av beredskapsorganisasjonen. Har ansvar for å sikre at beredskapshåndteringen er planlagt, koordinert og følger de prinsipper som er gjeldende |
| Ordfører        | Ordfører er som hovedregel kommunens talsperson utad ved uønskede hendelser hvor kriseledelsen er mobilisert.                                                                                                   |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sektorsjefer           | Sektorsjefer sørger for viktig informasjon inn til kriseledelsen og ut i sektorene, samtidig som strategiske beslutninger raskt kan tas og iverksettes.                                                                                                                                                                                 |
| Personalsjef           | Personalsjef er leder krisestaben og er bindeleddet mellom kriseledelse og krisestab                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Beredskapssjef         | Er rådmannens assistent i kriseledelsen og skal bistå leder i oppgaven med å sikre at arbeidet i kriseledelsen gjennomføres på en strukturert og effektiv måte.<br><br>I tillegg skal beredskapssjef utføre de aksjonene som blir tildelt funksjonen, for å avlaste beredskapsleder og/eller andre funksjoner i kommunens kriseledelse. |
| Økonomisjef            | Økonomisjefen er beredskapssjefens stedfortreder og utøver støtte i kriseledelsen ved behov                                                                                                                                                                                                                                             |
| Controller             | Controller er støttefunksjon for kriseledelsen og utøver støtte ved behov                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Kommunikasjonsrådgiver | Funksjonen har ansvar for å sikre at Åfjord kommune raskt og effektivt informerer og kommuniserer internt og eksternt ved uønskede hendelser.                                                                                                                                                                                           |

Kriseledelsen kan reduseres dersom det åpenbart ikke er behov for full bemanning, eller den kan mobilisere ledere og/eller rådgivere fra relevante fagområder, alt tilpasset potensialet i beredskaps-/krisesituasjonen som skal håndteres.

### Operasjonelt nivå: krisestab

Operasjonelt nivå er støtte til det strategiske nivået ved større eller komplekse beredskapssituasjoner rammer kommunen

Det strategiske nivået mobiliserer krisestab, krisestab opererer på oppdrag fra kriseledelsen og ledes av personalsjef

Krisestaben består av nødvendig kompetanse og personell avhengig av situasjonen

### Operasjonelt nivå: psykososialt kriseteam

Det psykososiale kriseteamet er en del av kommunens beredskaps- og krisefunksjon.

Psykososialt kriseteam er underlagt kriseledelsen, opererer på oppdrag fra sektorsjef Helse og velferd og beredskapsleder, og ledes av egen leder.

Psykososialt kriseteam er en på forhånd definert tverrfaglig gruppe og kan aktiveres helt eller delvis.

## 6. Beredskapsprinsipper

De nasjonale beredskapsprinsippene likhets-, ansvars-, nærhets- og samvirkeprinsippet legges til grunn for Åfjord kommunes beredskapsorganisering.

| Prinsipper         | Beskrivelse                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Likhetsprinsippet  | Prinsippet innebærer at organiseringen man opererer med til daglig og den som benyttes i beredskapssituasjoner skal være mest mulig lik.                                                                                |
| Ansvarsprinsippet  | Prinsippet innebærer at den som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, også har ansvar for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere beredskapssituasjoner innenfor det samme området.            |
| Nærhetsprinsippet  | Prinsippet innebærer at beredskapssituasjoner organisatorisk skal håndteres på lavest mulig nivå.                                                                                                                       |
| Samvirkeprinsippet | Prinsippet innebærer at det stilles krav til at enhver organisasjon har et selv stendig ansvar for å sikre best mulig samvirke med relevante aktører i arbeidet med forebygging og håndtering av beredskapssituasjoner. |

## 7. De proaktive prinsippene

Etterlevelse av de proaktive prinsippene skal sikre at Åfjord kommune responderer så tidlig som mulig med tilstrekkelige ressurser i alle potensielle beredskaps- og krisesituasjoner.

| Prinsipper                       | Beskrivelse                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sikker usikkerhets-prinsippet    | Prinsippet innebærer at man (f.eks. beredskapsleder, leder eller en ansatt) alltid bør velge å varsle/mobilisere beredskapsorganisasjonen dersom man er usikker på om det er nødvendig. Det samme gjelder dersom det er usikkert om det er nødvendig å iverksette et tiltak som kan ha positiv effekt under en beredskapssituasjon. Tiltaket bør da iverksettes. |
| Moderat overreaksjons-prinsippet | Prinsippet innebærer at beredskapsorganisasjonen alltid, og så tidlig som mulig, bør forsøke å gjennomføre ressursmobilisering av et slikt omfang at det er tilgjengelig en overkapasitet på de viktigste ressursene.                                                                                                                                            |
| Første informasjons-prinsippet   | Prinsippet innebærer at Åfjord kommune i utgangspunktet alltid bør forsøke å være først ute med informasjon til media og andre interessenter om de beredskapssituasjoner som rammer kommunen. Informasjonen bør alltid være så korrekt som mulig, selv om informasjonen kan gi kommunen negativ publisitet.                                                      |

## 8. Beredskapsverdiene

Ivaretagelse av beredskapsverdiene og prioriteringsrekkefølgen mellom disse skal være førende for all planlegging og ressursutnyttelse i beredskapssituasjoner i Åfjord kommune.

Beredskapsverdiene er i prioritet rekkefølge:

1. Mennesker
2. Ytre miljø

### 3. Økonomiske verdier

Tillit er en fjerde verdi. Ivaretagelse av tillit er imidlertid i vesentlig grad avhengig av hvordan kommunen ivaretar og klarer å formidle sin ivaretagelse av de tre øvrige beredskapsverdiene, slik at verdien ikke inngår direkte i prioriteringsrekkefølgen.

Prioriteringsrekkefølgen gjelder på to områder. Ved knapphet på ressurser som kan benyttes i innsats for å ivareta flere av verdiene, bør ressursene alltid prioriteres i innsats for å ivareta den høyest prioriterte beredskapsverdien. Dette er ikke til hinder for at parallelle aksjoner for å ivareta flere av verdiene samtidig kan iverksettes.

Prioriteringsrekkefølgen gjelder også i situasjoner der innsats for å ivareta en beredskapsverdi kan utgjøre en risiko for å gjøre skade på en av de andre verdiene. I slike tilfeller bør innsats ikke iverksettes dersom innsats mot en lavere rangert verdi kan utgjøre en uakseptabel risiko for skade på en høyere rangert verdi. Særlig gjelder dette dersom innsats for å berge miljøet eller økonomiske verdier kan utgjøre en uakseptabel risiko for innsatsmannskapene.

#### Mennesker (1)

Det er den direkte innsatsen for å berge menneskers liv og helse som primært skal prioriteres, men også den videre psykososiale ivaretagelsen er en svært viktig oppgave innen kommunal beredskap som bør prioriteres. Psykososial oppfølging, annen omsorg og informasjon til mennesker som er direkte eller indirekte involvert, til deres pårørende, til kommunens ansatte og innsatsmannskaper, samt kommunens befolkning og øvrige interessenter, er et kommunalt ansvar som Åfjord kommune skal ivareta i alle beredskapssituasjoner.

#### Ytre miljø (2)

Med det ytre miljø menes i denne sammenheng alle uerstattelige verdier, herunder også kulturminner og arkivmateriale. Vern av det ytre miljøet, kulturminner og arkivmateriale er en kommunal beredskapsoppgave som Åfjord kommune bør være bevisst og ivareta i alle beredskapssituasjoner.

#### Økonomiske verdier (3)

Med økonomiske verdier menes både materielle og immaterielle verdier som er erstattelige, og kommunens tjenesteproduksjon. Åfjord kommune eier, disponerer og drifter store fellesverdier for lokalsamfunnet. Disse verdiene skal ivaretas på en tilfredsstillende måte i alle beredskapssituasjoner. Kommunen har videre et ansvar for å opprettholde sitt tjenestetilbud på et forsvarlig nivå på tross av eventuelle beredskapssituasjoner, og dette er et ansvar som Åfjord kommune har i alle beredskapssituasjoner.

#### Tillit

Kommunes tillit i befolkningen i en beredskapssituasjon vil i stor grad være avhengig av hvordan kommunen evner å ivareta de øvrige beredskapsverdiene, og hvordan kommunen formidler dette på en god måte til media og øvrige interessenter. Tillit er viktig for en kommune for å kunne opprettholde sin status som en attraktiv bosteds- og næringslivskommune, arbeidsplass, og for å sikre tilfredsstillende og økonomisk forsvarlig bruk av det frivillige kommunale tjenestetilbudet.

## 9. Øvelser

Regelmessig trening og øvelser er et viktig virkemiddel for å øke Åfjord kommune sin evne til å håndtere uønskede hendelser. Forskrift om kommunal beredskapsplikt pålegger kommunen å øve regelmessig. Åfjord kommune skal årlig utarbeidet en øvelsesplan for å sikre at personell som inngår i beredskapsorganisasjonen får nødvendig opplæring og trening slik at de er best mulig i stand til å ivareta sin funksjon.

For hver øvelse skal det utarbeides klare øvingsmål, som også danner grunnlaget for evaluering av øvelsen. Øvelsene kan gjennomføres som enkle diskusjonsøvelser, funksjonsøvelser, spilløvelser og fullskalaøvelser.

Scenariene for øvelsene hentes primært fra kommunens overordnede ROS. Åfjord kommune skal øve sammen med andre kommuner og relevante aktører der valgt scenario og øvingsform gjør dette hensiktsmessig.

Alle ansatte som innkalles til øvings- og opplæringsaktiviteter skal prioritere å stille på disse.

## 10. Planverk

| Plan                                  | Ansvarlig                       | Status/sist revidert |
|---------------------------------------|---------------------------------|----------------------|
| Helhetlig ROS                         | Beredskapssjef                  | 15.06.2023           |
| Overordnet beredskapsplan             | Beredskapssjef                  | Ikke besluttet       |
| Plan for informasjon og kommunikasjon | Informasjonsrådgiver            |                      |
| Plan for psykososialt kriseteam       | Psykososialt kriseteam          | 11.07.2022           |
| Øvelsesplan                           | Beredskapsleder, beredskapssjef | 26.08.2024           |
| EPS-plan                              | Beredskapssjef, politikontakt   | Mangler              |

## 11. Årshjul

| Aktivitet               | Når         | Ansvarlig                                | Siste aktivitet |
|-------------------------|-------------|------------------------------------------|-----------------|
| Revidere beredskapsplan | Årlig       | Beredskapssjef, rådmann og info.rådgiver | 26.08.2024      |
| Behandle beredskapsplan | Hvert 4. år | Kommunestyret                            |                 |
| Årlig øvelsesplan       | Årlig       | Beredskapsleder, beredskapssjef          | 26.08.2024      |

|                                                                             |       |                                  |         |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------|----------------------------------|---------|
| Gjennomgang av<br>EPS-plan, med<br>fokus på<br>tilgjengelighet og<br>utstyr | Årlig | Beredskapssjef,<br>politikontakt | Mangler |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------|----------------------------------|---------|